



AKAİD DERS NOTLARI



4. ÜNİTE

MELEKLERE İMAN

ABDULKERİM BAKIR
İHL Meslek Dersleri Öğretmeni

4. ÜNİTE MELEKLERE İMAN

1. Meleklerin Varlığı ve Mahiyeti

Melek kelimesi sözlükte; elçi, haberci, kuvvet anlamlarına gelir. Çoğulu “**melâike**”dir. Melekler duyularla algılanamayan, **nuranî ve ruhanî varlıklardır**.

Yüce Allah, Kur’an-ı Kerim’de şöyle buyurmaktadır:

“Peygamber, Rabb’i tarafından kendisine indirilene iman etti, müminler de (iman ettiler). Her biri Allah’a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine iman ettiler ...” (Bakara suresi, 285. ayet.)

Melekler gözle görülemeyen ve duyu organlarıyla algılanamayan varlıklar olsalar bile onların varlığı inkâr edilemez. Meleklerle imanı reddeden; vahyi, peygamberi, peygambere indirilen kitabı ve tebliğ edilen hak dini inkâr etmiş olur.

Yüce Allah, Kur’an-ı Kerim’de şöyle buyurmaktadır:

“Kim; Allah’a, meleklerine, peygamberlerine, Cebrâil’e ve Mikâil’e düşman olursa bilsin ki Allah da inkârcı kâfirlerin düşmanıdır.” (Bakara suresi, 98. ayet.)

Meleklerin gerçek nitelikleri ve yaratılışları ancak Allah (c.c) tarafından bilinir. Meleklerin görünmeyen varlıklar olması sebebiyle onlar hakkındaki bilgimiz Kur’an ve sahih hadislerle sınırlıdır.

Kur’an-ı Kerim ve hadislerde meleklerin özellikleri hakkında verilen bazı bilgiler şunlardır:

- İnsanlardan önce yaratılmışlardır. (bk. Bakara suresi, 30-34. ayetler.)
- Gözle görülmeyen varlıklardır. (bk. Enfal suresi, 48. ayet.)
- Nurdan yaratılmışlardır. (bk. Müslim, Zühd, 10)
- Asla günah işlemez ve Allah’a isyan etmezler. (bk. Zümer suresi, 75. ayet.; Enbiyâ suresi, 27. ayet)
- Allah’ın kendilerine emrettiği işleri eksiksiz yaparlar. (bk. Zümer suresi, 75. ayet.)
- Allah’a itaat ve ibadetle meşgul olurlar. (bk. Zümer suresi, 75. ayet.)
- Yemek yeme, uyuma, yorulma, gençlik, ihtiyarlık, evlenme ve çoğalma gibi insanî hâllerden uzaktırlar. (bk. Zuhuruf suresi, 19. ayet.)
- Birden çok kanatları vardır. Mahiyetini sadece Allah bilir. (bk. Fâtır suresi, 1. ayet.)
- Çok kısa zamanda uzak mesafelere gidebilirler. (bk. Mearic suresi, 4. ayet.)
- Farklı suretlere bürünebilirler. (bk. Müslim, İman, 1; Buhârî, İman, 37.)
- Erkeklik ve dişilikleri yoktur. İradesiz varlıklardır. (bk. Zümer suresi, 75. ayet; bk. Sâffât suresi, 150. ayet.)
- Asla günah işlemez ve Allah’a isyan etmezler. (bk. Zümer suresi, 75. ayet.)

2. Meleklerin Görevleri



Allah’ın (c.c) hiçbir şeyi sebepsiz ve gayesiz yaratmadığı Kur’an’da açıkça ifade edilmiştir.

Bu hususta Kur’an’da şöyle buyrulmaktadır:

“Göklere ve yerde ne varsa hepsi O’nundur. O’nun katındakiler O’na ibadet etmekte kibir göstermezler ve yorulmazlar. Gece ve gündüz durmadan O’nu tesbih ederler.” (Enbiyâ suresi, 19-20. ayetler.)

Melekler

Cebraîl; Allah ile peygamberler arasında elçilik yapmakla görevli olan vahiy meleğidir. Kur’an’da kendisinden Cibrîl, Rûhu’l-Kudûs, er-Rûhu’l- Emîn, Rûh ve Resul(elçi) gibi isimlerle birçok yerde bahsedilir. Kur’an’a göre Cebraîl; değerli, güçlü ve Arş’ın sahibi katında itibarlı, meleklerin kendisine itaat ettikleri güvenilir bir elçidir.

Azraîl; Allah’ın emriyle eceli gelenlerin ruhlarını almakla görevli olan ölüm meleğidir. Kur’an ve sahih hadislerde melekü’l-mevt yani ölüm meleği olarak geçer.

“De ki: Sizin için görevlendirilen ölüm meleği canınızı alacak, sonra Rabb’inize döndürüleceksiniz.” (Secde suresi, 11. ayet.)

Mikail; Tabiat olaylarını idare eden ve canlıların rızıklarını dağıtmakla görevli melektir. Kur’an’da hakkında şöyle bahsedilmektedir:

“Kim; Allah’a, meleklerine, peygamberlerine, Cebrâil’e ve Mîkâl’e (Mikâil) düşman olursa bilsin ki Allah da inkârcı kâfirlerin düşmanıdır.” (Bakara suresi, 98. ayet.)

İsrafil; Dünya hayatının sona erdiği kıyamet günü sûr’a üflemeyle görevli melektir.

İsrafil ismi Kur’an’da zikredilmese de birçok ayette kıyametin kopması ve yeniden dirilişi haber veren bir “çağırıcıdan” bahsedilmiştir.

“Sûr’a üflenince Allah’ın diledikleri müstesna olmak üzere göklerde ve yerde ne varsa hepsi ölecektir. Sonra ona bir daha üflenince bir de ne göresin, onlar ayağa kalkmış, bakıyorlar!” (Zümer suresi, 68. ayet.)

Kirâmen Kâtibin

- “Değerli yazıcılar” anlamına gelir.
- İnsanın sağında ve solunda bulunurlar.
- Bu melekler; insanın bütün söz ve davranışlarını kaydetmekle görevlidirler.
- Hafaza melekleri olarak da adlandırılan bu melekler, Allah’ın (c.c) emriyle insanı önünden ve ardından takip ederek korurlar.

Münker ve Nekir

Ölen her insana kabirde sual sormakla görevli iki melektir.

Hadislerde; ölü defnedildiğinde, iki meleğin geldiğinden ve bunlardan birine Münker, diğerine de Nekir denildiğinden bahsedilmektedir. (bk. Tirmizi, Cenâiz, 70.)

Hazene-i Cennet

Cennet işlerini yürütmekle görevli meleklerdir.

“En büyük korku bile onları tasalandırmaz ve melekler onları, ‘İşte bu, size vaat edilmiş olan (mutlu) gününüzdür’ diyerek karşılarlar.” (Enbiyâ suresi, 103. ayet.)

Hazene-i Cehennem

Cehennem işlerini yürütmekle görevli meleklerdir.

“Üzerinde on dokuz (görevli melek) vardır. Biz, cehennemini görevlilerini ancak meleklerden kıldık. Onların sayısını, inkâr edenler için bir imtihan vesilesi yaptık...” (Müddessir suresi, 30-31. ayetler.)

Hamele-i Arş

Gök meleklerinin üstünde, Arş’ı taşımakla görevlendirilmiş meleklerdir.

“Melekler onun (göğün) etrafındadır. O gün Rabb’inin arşını, bunların da üstünde sekiz (melek) yüklenir.” (Hâkka suresi, 17. ayet.)

Mukarrebûn Melekler

Allah’a (c.c) çok yakın ve şerefli bir makamda bulunup sürekli Allah’ı tesbih etmekle (O’nu anıp yüceltmekle) görevlidirler.

3. Meleklerle İmanın İnsana Kazandırdıkları

- Tüm iman esasları gibi meleklerle iman da **müminin duygu, düşünce ve davranış dünyasına etki** edip onu ahlaki olgunluğa erdirtir.
- Mümin, **meleklerin varlığına inanmalı** ve bu iman gereğini davranışlarına yansıtmalıdır.

Meleklerle iman eden kimse;

- Yüce Allah’ın (c.c) **yaratmadaki sonsuz kudretinin** bilincine varır.
- Alemin **görünen ve yaşadığımız dünyadan ibaret olmadığını** bilir.
- İyilik ve kötülüklerinin **her an kayıt altına alındığı bilinciyle** fiillerinde sorumlu davranır.
- **En olumsuz koşullarda bile korunduğu** bilinciyle ümidini kaybetmez.
- Tek başına kaldığı zaman bile **yalnız olmadığını** hisseder.
- Şeytan ve nefisle olan mücadelesinde, **meleklerin kendisini iyiliğe ve hayra çağırdığını** bilir.

Peygamberimiz (s.a.v) buyuruyor ki:

“Şeytan da melek de insanoğluna sokularak onun kalbine birtakım şeyler atarlar. Şeytanın işi kötülüğe çağırmak, sonu fena ve zararlı olan şeylere teşvik etmek ve hakkı yalanlamak, haktan uzaklaştırmaktır. Meleğin işi hayra, iyiliğe çağırmak ve kötülükten uzaklaştırmaktır.” (Tirmizi, Tefsir, 3.)

4. Kur'an-ı Kerim'e Göre Cinler

Cin kelimesi sözlükte, “gizli ve örtülü varlık, görülmeyen şey” anlamlarına gelir. Terim olarak; duyu organlarıyla idrak edilemeyen, irade sahibi, ateşten yaratılmış ruhanî varlıklara verilen isimdir.

Kur'an-ı Kerim'e Göre Cinlerin Özellikleri

- Akıllı ve iradeli varlıklardır.
- Ateşten yaratılmışlardır.
- Allah'a karşı sorumludurlar.
- İnsan türünden önce yaratılmışlardır.
- Kısa sürede uzun mesafeleri kat edebilirler.
- Gaybı asla bilemezler.

Biliyor musunuz?

- İnsanlar ve cinler akıllı ve iradeli varlıklar olduğundan Allah'a karşı sorumluluk sahibidirler.

“Ben cinleri ve insanları, ancak bana kulluk etsinler diye yarattım.” (Zâriyât suresi, 56. ayet.)

- Kur'an'da cinlerden bahseden müstakil bir sure vardır.
- Mekke'de inmiş olan Cin suresi 28 ayetten oluşmaktadır.
- Hz. Peygamber tüm kötülüklerden ve korkulardan korunmak için Ayetü'l kürsî'yi, Felak ve Nas surelerini okumayı tavsiye etmiştir.
- Yüce Allah, insanı topraktan cinleri ise yalın ateşten yaratmıştır.

“Andolsun biz insanı, kuru bir çamurdan, şekillenmiş bir balçıktan yarattık. Cinleri de daha önce dumansız ateşten yarattık.” (Hicr suresi, 26-27. ayet.)

Dikkat Edelim

- Kur'an ve hadisler göre mutlak gaybın bilgisi sadece Allah'a (c.c) aittir.
- Gaybı bilme iddiası dinen doğru olmadığı gibi buna inanılması ve bu tür kişilerden yardım umulması da dinen caiz değildir.
- Varlıklardan gelebilecek zararlara karşı yalnızca Allah'a (c.c.) sığınmalıdır.
- üslüman bir kimsenin cinlerden korkmaması ve Allah'ın (c.c.) izni olmadan bir varlığın başka bir varlığa zarar veremeyeceğine gönülden inanması gerekir.

5. Kur'an-ı Kerim'e Göre Şeytanlar

- Şeytan ateşten yaratılmıştır. İblis ise; kelime kökünde birçok kötü özelliği nitelemesinden dolayı şeytanın özel ismi haline gelmiştir.
- Hz. Âdem'in yaratılmasından sonra Allah, melekleri ve cinleri ona saygıya ve üstünlüğünü kabule çağırmıştır.
- İblis, Âdem'e secde etmeyi reddederek Allah'a (c.c) ilk isyan eden varlık olmuştur.
- İblis, bu anlamda şeytanların öncüsü ve atasıdır.
- Azgınlık, kibir ve Allah'ın rahmetinden kovulmak şeytanın temel vasfıdır.

Şeytanın varlığı Kur'an ve hadislerle kesin olarak sabittir:

“Hani biz meleklere (ve cinlere) ‘Âdem'e secde edin’ demiştik. İblis hariç hepsi secde ettiler. O, yüz çevirdi ve büyüklük tasladı; böylece kâfirlerden oldu.” (Bakara suresi, 34. ayet.)

Biliyor musunuz?

Şeytan kelimesi, sadece İblis'e özel bir isim değildir. İnsanlardan ve cinlerden aynı vasıfları taşıyanlar da Kur'an'da şeytan olarak adlandırılmıştır.

Allah'ın (c.c) huzurundan kovulan İblis, insanoğluna karşı kıyamete kadar sürecek bir düşmanlık içine girmiştir.

İblis, “...**Yemin ederim ki eğer beni kıyamete kadar yaşatırsan, pek azı dışında, onun neslini kendime bağlayacağım!**” (İsrâ suresi, 62.ayet.) ayetinde belirtildiği gibi insanları doğru yoldan saptırmaya, kendi sapkın yoluna döndürmeye yemin etmiştir. O, mücadelesinde ilk olarak Hz. Âdem ve eşi Havva’yı yanıltarak hata işlemelerine sebep olmuştur.

Şeytanın, insanın baş düşmanı olduğu Kur’an’da birçok ayette belirtilmiştir:

“...Allah’ın size rızık olarak verdiğinden yiyeceğiniz şeytanın adımlarına uymayın. Çünkü o, sizin için apaçık bir düşmandır.” (En’âm suresi, 142. ayet.)

Allah (c.c), Kur’an’da birçok yerde şeytanın hile, tuzak ve vesveselerine karşı müminleri uyarmıştır:

“Şeytanın hâkimiyeti, sadece onu dost edinenler ve Allah’a ortak koşanlar üzerindedir.” (Nahl suresi, 100. ayet.)

Yüce Allah, iman edip Allah’a (c.c) sığınan ve ona tevekkül eden müminler üzerinde şeytanın bir etkisinin olamayacağını Kur’an-Kerim’de müjdelemiştir:

“Gerçek şu ki şeytanın, inanan ve yalnız Rablerine tevekkül eden kimseler üzerinde bir hâkimiyeti yoktur.” (Nahl suresi, 99. ayet.)